

РЕШЕНИЕ

№ 6478

гр. София, 18.02.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XV КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 30.01.2026 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Диана Стамболова

ЧЛЕНОВЕ: Евгени Стоянов

Жана Петрова

при участието на секретаря Богданка Гешева и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **10929** по описа за **2025** година докладвано от съдия Евгени Стоянов, и за да се произнесе взе предвид следното:

Настоящото административно производство е по реда на чл. 208 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във вр. с чл. 72, ал. 4 от Закона за Министерството на вътрешните работи (ЗМВР).

Образувано е по касационна жалба на Д. Й. П., ЕГН [ЕГН], чрез адв. Б. А. – САК, срещу Решение № 1858 / 22.05.2025 г. по АНД № 20231110217467 / 2023 г. по описа на СРС, НО, 133 – ти състав, с което е отхвърлена жалбата на П. срещу Заповед за задържане на лице рег. № 2293з – 1621 от 29.11.2023 г., издадена от полицейски орган К. Д. Г., на длъжност „ОР“ при 05 РУ – СДВР, с която на основание чл. 72, ал. 1 от ЗМВР на Д. Й. П., е била наложена принудителна административна мярка „задържане за срок до 24 часа“.

Касационната жалба съдържа оплаквания за допуснати съществени процесуални нарушения, свързани с оценката и анализа на събраните в хода на въззивното производство доказателства. Твърди, че пренебрегването на писмено доказателство – Заповед за незабавна защита № 345/15.11.2023 г. на СРС, ГО, 37 състав и поставянето на акцент върху искането за тълкуването ѝ, позволява на съда да достигне до неправилния и незаконосъобразен извод, че „същата е била валидно основание за задържането на нарушителя лице“. Излага доводи, че тълкуването дадено от съда на докладна записка по ДП № 2110/2023 г. по описа на 05 РУ – СДВР убедително издава, както целенасоченото заобикаляне на задължението за оценка на доказателствата, така и на закона, а също и на стремежа да се създаде правдивост и основателност на своеволията на органите на МВР. Твърди, че от писмените доказателства по делото се установява, че целта на

постановлението на разследващ полицай при 05 РУ – СДВР С. В. от 28.11.2023 г., с което в обявен за ОДИ, със самостоятелното му придвижване до сградата на 05 РУ – СДВР, е била изпълнена. Последващото задържане на Д. П. по чл. 72 от ЗМВР не може да бъде окачествено като законно действие на полицейския орган, доколкото решението за лишаването му от свобода е самоволно действие, което не почива на нарочно издаден документ на разследващ орган, прокурор или съдия, нито на закона. Иска се отмяна на решението и на заповедта за задържане. Претендира се присъждане на сторените разноски за двете съдебни инстанции.

В съдебно заседание касаторът не се явява. В писмено становище по хода на делото процесуалният му представител - адв. Б. А. поддържа жалбата. Моли за отмяна на съдебния акт и на оспорената заповед, ведно с присъждане на разноски по делото.

Ответникът – полицейски орган при 05 РУ-СДВР не се явява. В подадено писмено становище чрез юрк. К. В. - Г., оспорва жалбата. Претендира юрисконсултско възнаграждение и прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение поискано от касатора.

Представителят на Софийска градска прокуратура намира жалбата за неоснователна и моли за потвърждаване решението на СРС.

Административен съд София - град, XV – ти касационен състав, като се запозна с обжалваното съдебно решение, съобрази доводите и възраженията на страните и обсъди наведените касационни основания и тези по чл. 218, ал. 2 от АПК, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Касационната жалба е допустима, като подадена срещу съдебно решение, подлежащо на касационен контрол, от надлежна страна по смисъла на чл. 210, ал. 1 от АПК, във вр. чл. 63, ал. 1, изр. 2 – ро ЗАНН и при спазване на преклузивния 14-дневен срок по чл. 211, ал. 1 от АПК, във вр. с чл. 63, ал. 1, изр. 2-ро от ЗАНН.

Настоящият състав, като извърши служебна проверка на основание чл. 218, ал. 2 от АПК и въз основа на фактите, установени от районния съд, съгласно чл. 220 от АПК, намира, че обжалваното решение е валидно и допустимо. Решението е постановено по отношение на акт, който подлежи на съдебен контрол, като произнасянето е извършено от компетентен съд, в рамките на правомощията му.

От фактическа страна Софийският районен съд е приел за установено, че Д. Й. П. е бил задържан за срок до 24 часа в помещение за временно задържане на 05 РУ - СДВР на 29.11.2023 г. в 00:10 часа въз основа на оспорената Заповед за задържане на лице № 229зз-1621 от 29.11.2023 г. В същата е отразено, че издател е К. Д. Г., изпълняващ длъжност „ОР“ при 05 РУ - СДВР. Като правно основание за задържане на лицето била посочена разпоредбата на чл. 72, ал. 1 от ЗМВР. В графата „фактически и правни основания“ за задържане на лицето било посочено „ДП №2110/2023 по чл. 296, ал. 1 от НК. На 28.11.2023 г. в [населено място], [улица] К. Д. Г. не е изпълнил заповед за защита на СРС, като е взел сина си Б. Д. П.“. При задържането на жалбоподателя са му били разяснени неговите права. Извършен му е обиск на 29.11.2023 г. в 00:15 ч, като Д. П. е бил освободен на 29.11.2023 г. в 16:05 ч.

Въз основа на така установената фактическа обстановка районният съд от правна страна е приел, че обжалваният акт е издаден от компетентен орган – полицейски орган по смисъла на чл. 57, ал. 1 от ЗМВР. Издадена е в предвидената от закона – чл. 74, ал. 1 от ЗМВР форма и има изискуемото по чл. 74, ал. 2 от ЗМВР съдържание.

СРС е приел, че към момента на издаването на процесната заповед и задържането на жалбоподателя от органите на МВР, СРС, ГО, 37 състав, не е бил сезиран с искане за тълкуване на заповед за незабавна защита № 345/15.11.2023 г. и същата е била валидно основание за задържането на нарушилото я лице.

СРС е счел, че полицейският орган при 05 РУ - СДВР е изпълнил законосъобразно своите задължения, като след установяването на издирваното с телеграма за ОДИ лице Д. П. го е задържал, като е издал обжалваната заповед за задържане и го е предал на издирвалите го служители от 05 РУ - СДВР, които да проведат с него действия по разследването по досъдебно производство. Категорично доказано е, че самоличността на задържания напълно съвпада с данните за издирваното лице.

Прието е още, че от събраните по делото доказателства категорично се установяват данни за извършено от страна на лицето престъпление, т. е. изпълнени са предпоставките за приложение на материалноправната разпоредба на чл. 72, ал. 1 от ЗМВР.

Решението на СРС е неправилно.

Съгласно чл. 30, ал. 1 от Конституцията на Република България (КРБ) всеки има право на лична свобода и неприкосновеност. Разпоредбата на чл. 30, ал. 2 от КРБ предвижда, че никой не може да бъде задържан, подлаган на оглед или обиск или на друго посегателство върху личната неприкосновеност, освен при условията и по реда, определени със закон. Съгласно чл. 30, ал. 3, изр. първо от КРБ единствено и само в изрично посочените от закона неотложни случаи компетентните държавни органи могат да задържат граждани, за което незабавно се уведомяват органите на съдебната власт. В срок от 24 часа от задържането органът на съдебна власт се произнася по неговата законосъобразност (чл. 30, ал. 3, изр. 2 от КРБ).

В съответствие с чл. 5, § 1, изр. 1 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи, ратифицирана със закон на Народното събрание от 31.07.1992 г. (обн. – ДВ, бр. 66 от 1992 г., в сила за РБ от 07.09.1992 г.) всеки има право на свобода и сигурност. В юриспруденцията на ЕСПЧ са изведени няколко стандарта при закрилата на това право. Първият е изчерпателност на изключенията по чл. 5, § 1, изр. 2, б. „а“ - б. „г“ ЕКПЧ, чието тълкуване трябва да е задължително стриктно, а разширителните обосновки при приложението им са недопустими. Целта е да се гарантира, че никой няма да бъде произволно лишен от свобода на основание, което не е предвидено в Конвенцията. Вторият е законност на лишаването от свобода по националния закон, както от процесуална, така и от материалноправна страна. За целта чл. 5, § 2 - § 5 от ЕКПЧ гарантира сбор от материалноправна страна, свеждащи до минимум рисковете от произвол при лишаването от свобода. Т. е. правото по чл. 5, § 2 ЕКПЧ задържаното лице незабавно да бъде уведомено за основанията за ареста си при задължение на държавата чрез компетентния национален орган да обоснове всяко едно лишаване от свобода на всеки един етап.

Разпореденото задържане с оспорената заповед – предмет на производството пред Софийския районен съд - не покрива стандарта за законност и за произволност, като основополагащи общи принципи при ограничаване на правото на свобода и сигурност.

Като правно основание за издаване на заповедта за задържане е посочена нормата на чл. 72, ал. 1 от ЗМВР, като не е посочена конкретна точка от материалния закон. От цялостното съдържание на заповедта може да се допусне, че тя е издадена на основание чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР. Тази разпоредба, въвежда и установява правомощието на полицейските органи да задържат за срок не по-дълъг от 24 часа лице, за което има данни, че е извършило престъпление. Съгласно чл. 74, ал. 2 от ЗМВР в заповедта за задържане задължително се посочват основанията за задържане, а съгласно чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК административният акт трябва да съдържа правните и фактически основания за издаването му. В оспорената заповед не е налице описание на фактическата обстановка, а само лаконично е посочен номер на досъдебно производство, посочено е цифрово чл. 296, ал. 1 от НК, и е добавено изречението: „На 28.11.2023 г. в [населено място], [улица], не е изпълнил заповед за защита на СРС, като е взел сина си Б. Д. П.“

Съгласно разпоредбата на чл. 296, ал. 1 от НК наказва се с лишаване от свобода до три години

или глоба до пет хиляди лева лице, което попречи или осуети по какъвто и да е начин изпълнението на съдебно решение или не изпълни заповед за защита от домашното насилие или Европейска заповед за защита.

Административният орган не е посочил осъществилите се факти, които са обосנוвали необходимостта от прилагането на принудителната административна мярка по чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР, което е нарушение на чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК и основание за отмяна по чл. 146, т. 3 от АПК. Мотивите, които трябва да изложи административният орган трябва задължително да са съобразени с естеството на административния акт и по ясен и недвусмислен начин да излагат съображенията на компетентния административен орган, който е издал акта, така че да дадат реалната възможност на лицето, чиито права са засегнати от акта, да се запознае с основанията за издаване на административния акт, а на компетентния съд да се даде възможност по този начин да упражни своя контрол.

Всъщност от цялостното описание в оспорената заповед не става ясно, дали полицейският орган не е издал оспорената заповед на друго основание, доколкото по делото има данни, че на 28.11.2023 г. е издадено Постановление за принудително довеждане на Д. Й. П.. С това постановление дежурен разследващ при 05 РУ – СДВР С. В. е постановила Д. Й. П. да бъде обявен за ОДИ. В постановлението е посочено още, в случай че бъде установено местонахождението на Д. Й. П., същият да бъде насочен от службите на МВР към 05 РУ – СДВР, при разследващия полицаи. Това от своя страна, наподобява друга точка от чл. 72, ал. 1 от ЗМВР, установяваща правомощие за задържане, а именно – точка шест б, когато лицето е обявено за издирване с цел задържане. Тази точка обаче не е посочена от компетентния полицейски орган, съответно обявяването на П. за ОДИ не е имало за своя цел задържането му, а целта е била разпита му по неприключило досъдебно производство.

За обосноваване на правото на органа да упражни предоставеното му правомощие в рамките на неговата дискреционна власт и за осигуряване възможност на адресата на акта да защити правата си е било необходимо в заповедта за задържане по чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР да са описани конкретни фактически обстоятелства, обуславящи издаването ѝ в приложената от полицейския орган хипотеза. Не е достатъчно заповедта за задържане да съдържа само позоваване на приложимите правни норми, респ. цитиране на текст от Наказателния кодекс, без посочване на специфични обстоятелства или действия/бездействие на задържаното лице, релевиращи наличието на фактически основания за задържането. Както трайно ЕСПЧ приема, при липсата на конкретна фактическа обстановка на необходимостта от задържането, задържането се явява несъвместимо с принципа за защита на лицата от произвол.

Не на последно трябва следва да се отбележи, че задържането за срок до 24 часа по чл. 72 от ЗМВР представлява принудителна административна мярка и като всяка принудителна административна мярка налага неблагоприятни последици за адресата с цел постигане на правно определен резултат. Мярката по чл. 72 от ЗМВР, в зависимост от конкретния случай, би могла да има превантивен или преустановителен характер. В случая приложената принудителна административна мярка, освен фактически необоснована се явява и несъответна на целта на закона. Тя нито има превантивен, нито преустановителен характер. Нарушен е и един от основните принципи на административния процес, а именно принципа за съразмерност по чл. 6 от АПК. Съгласно разпоредбата на чл. 6, ал. 2 от АПК административният акт и неговото изпълнение не могат да засягат права и законни интереси в по-голяма степен от най-необходимото за целта, за която акта се издава. В контекста на принципа по чл. 6, ал. 2 от АПК прилагането на принудителна административна мярка по чл. 72, ал. 1 от ЗМВР следва да е оправдано от гледна точка на съразмерността на налаганото ограничение с необходимостта за

постигането на законовата цел. В конкретния случай, нито е обосновано, нито е доказано, че за постигането на законова цел е било необходимо задържането за срок от 24 часа. Видно от доказателствата по делото Д. Й. П. се е явил доброволно в сградата на 05 РУ – СДВР, след като е получил обаждане от органите на полицията. За тези органи е било ясно, че детето Б. П. към този момент е било вече при своята майка. Видно от докладната записка на оперативен работник (л. 39 от делото) при проведена беседа с П. е установено, че той по – рано е върнал детето на В. Р.. От тази гледна точка задържането му на 29.11.2023 г. в 00:10 ч. на основание чл. 72, ал. 1 от ЗМВР не е съизмерено с необходимостта за постигането на целта на закона.

С оглед изложеното, решението на СРС трябва да бъде отменено като неправилно.

При този изход на спора на касатора се дължат разноски. По делото е представен списък по чл. 80 от ГПК. В него са описани направените от касационния жалбоподател разноски, а именно: 1) държавна такса за СРС – 10 лева; държавна такса за АССГ – 70 лева; 2) адвокатско възнаграждение по чл. 38, ал. 1, т. 2 от Закона за адвокатурата.

Производството по жалбата срещу заповед за задържане по чл. 72 от ЗМВР е по реда на АПК, както е посочено в ЗМВР. Делото пред СРС е административно, защото е образувано по обжалване на индивидуален административен акт, като разноските се присъждат по общите правила на чл. 143 от АПК. За неуредените въпроси се прилага и ГПК. Безспорно пред СРС жалбоподателят е бил представляван от адв. А. по договор за процесуално представителство, правна защита и съдействие № 063749 от дата 10.12.2023 г., при условията на чл. 38, ал. 1, т. 2 от Закона за адвокатурата (лицето е материално затруднено). Съобразно чл. 8, ал. 2, т. 3 от Наредба № 1 / 04 г. от 9 юли за възнаграждения за адвокатска работа, за процесуално представителство, защита и съдействие по административни дела по Закона за МВР, без определен материален интерес, възнаграждението е в размер на 750 лева. Предвид изхода на правния спор, адвокатското възнаграждение в минимален размер е дължимо на адвокат Б. А. за производството пред СРС и пред АССГ. Общо дължимото възнаграждение е 1500 лева. В полза на касационния жалбоподател Д. П. са дължими разноските за държавна такса за двете инстанции в общ размер на 80 лева (10 лева + 70 лева).

Предвид тези съображения, Административен съд София-град, XV - ти касационен състав,
Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ по касационна жалба на Д. Й. П., Решение № 1858 / 22.05.2025 г. по № 20231110217467 / 2023 г. по описа на СРС, НО, 133 – ти състав.

ОТМЕНЯ Заповед за задържане на лице рег. № 229зз – 1621 от 29.11.2023 г., издадена от полицейски орган К. Д. Г. на длъжност „ОР“ при 05 РУ – СДВР, с която на основание чл. 72, ал. 1 от ЗМВР на Д. Й. П., е била наложена принудителна административна мярка „задържане за срок до 24 часа“.

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи (СДВР) да заплати на Д. Й. П., ЕГН [ЕГН], сумата от 80 лева.

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи (СДВР) да заплати на адв. Б. И. А. от САК, адрес: [населено място], [улица], ет. 4, кантора 405, сумата от 1500 лева.

Решението е окончателно.